

ՎԱՐԱԳԱ ՍՈՒՐԲ ԽԱԶ

«Քո ամենահաղթ խաչիդ նշանով մեզ պահպանիր աներևույթ թշնամուց, ով մարդասեր Քրիստոս, որովհետև Դու միակ հավեա օրհնյալ թագավորն ես, որին է պատկանում փառքը» (շարական):

Վարագա Սուրբ Խաչի պատմությունը այս է.

«Հոռմեական հալածանքներից փախչելով՝ Հոնիփսիմյանց կույսերը գալիս ու բնակություն են հաստատում Հայաստանի Վարագ լեռան վրա: Ըստ ավանդության ասվում է, թե Հոնիփսիմե կույսը իր վզից կախած ուներ Քրիստոսի Խաչափայտից մի մասնիկ և, որպեսզի այն հալածողների ձեռքը չընկնի, Վարագա լեռան վրա պահում է ապահով մի տեղում: Հոնիփսիմյանց կույսերի նահատակությունից դարեր հետո, 653 թվականին, Թողիկ ճգնավորը իր Հովել աշակերտի հետ միասին, աղոթքի միջոցով իմանում է, թե ո՞ր է պահված Քրիստոսի Խաչափայտի մասնիկը: Աղոթքի պահին հանկարծ նրանք լսում են մի ձայն, որից հետո լեռան վրա ուժեղ լույս են տեսնում տասներկու սյուների ձևով: Հետևելով լույսին նրանք գտնում են Քրիստոսի Խաչափայտի մասնիկը: Այս լուսավոր սյուները տասներկու օր շարունակ մնում են ամբողջ ժողովրդի աչքի առաջ»:

Այս տոնը գուտ հայկական է:

Հիսուսի խաչելությամբ քրիստոնյաների համար Խաչը դարձավ սուրբ նշան: Հայ հոգևորականը Սուրբ Խաչով է կատարում Եկեղեցու բոլոր ծիսակատարությունները և եկեղեցական արարողությունները, քանի որ Խաչը եղել է օրհնելու ու օրհնություն ստանալու խորհրդանշան:

Մինչև Քրիստոս Խաչը մահապարտներին պատժելու միջոց էր: Հիսուս Իր խաչելությամբ փոխեց նրա իմաստը և մի նոր լույս դրեց նրա մեջ ու մարդկության առջև բացեց կյանքի ճշմարիտ ճանապարհը:

Ոմանք մեղադրում են Հայ Եկեղեցուն չափից ավելի խաչապատության ու մանավանդ նահանջի մեջ: Սա սխալ մտածում է: Քրիստոնեությունը նահանջի կրոն չի, ընդհակառակը՝ պայքարի և չարի ու բռնության դեմ մարտնչելու կրոն է:

Երջանկայիշատակ Շնորհք Պատրիարք Գալուստյանը պատգամում է.

«Քրիստոնեական կյանքն այլ պայքար մըն է ազնրվական նպատակներ իրագործելու համար. ինքզինք կերտելու և կատարելագործելու համար. պայքար մը՝ ընկերության մեջ վիտացող չարիքները չեզոքացնելու համար, պայքար մարդկության մեջ սեր, եղբայրություն, խաղաղություն հաստատելու համար: Ասոնք դյուրին գործեր չեն. ասոնք հոգեկան ուժ, քաջություն և զոհողություն պահանջող գործեր են, ինչ որ համազոր է ըսելու, Ավետարանի ծանոթ բացատրությամբ. «խաչը առնել և Քրիստոսին հետևիլ», այսինքն խաչակիր ըլլալ, բառին ամենեն ազնիվ իմաստով» («Գունագեղ Կիրակիներ և Հոգեգալուստ», Իսթանբուլ, 1972, էջ 25-26):

Նույն հրաշքը կկրկնվի, եթե մենք մեր հոգիներում ու սրտերում ամուր պահենք քրիստոնեական հավատքի լույսը և այն փոխանցենք մեր զավակներին: Գողգոթայի Խաչի վրա արտահայտված սերը՝ փառապսակն է քրիստոնեական կրոնի: Գողգոթայի Խաչի վրա կերտված Միքո Խորանի առջև մարդիկ երկու հազար տարիներից ի վեր բացում են իրենց սրտերը, խոստովանվում իրենց մեղքերն ու փրկվում են:

Պողոս Առաքյալն ասում է.

«Մակայն քա՛վ լիցի, որ ես պարծենամ այլ բանով, քան միայն մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի խաչով, որով աշխարհը խաչված է ինձ համար. ես է՛լ աշխարհի համար» (Գաղատ. 6:14-1):

Վարագա Սուրբ Խաչի տոնին, եթե մի պահ մեր հոգու աչքերը ուղղենք դէպի Գողգոթա, այնտեղ պիտի տեսնենք Աստվածորդուն Իր բազուկները տարածած Քառաթե Խաչի վրա, որ այսօր և միշտ մեզ հրավեր է կարդում Սուրբ Խաչի նշանը գործածելու մեր ամենօրյա կյանքում, հասկանալու նրա իմաստը, լսելու ու հետևելու Խաչյալի պատգամին. որ է՝ օգնել հիվանդներին, կարիքավորներին, աղքատներին, մանավանդ եղբայրական անկեղծ ու անշահախնդիր սիրով շարունակելու մեր ծառայությունը Աստծու փառքի համար:

ՇԱՐԱԿԱՆ ՈՂՈՐՄԵԱ ԳՁ.

«ՔԵՉ ՔՐԻՍՏՈՍԻ»

Քեզ Քրիստոսի կաթուղիկէ եկեղեցւոյ շնորհողի պաշտօնական պատուական պաստուածընկալ սուրբ նշանս, մատուցանեմք զօրհներգութիւն միշտ ի բարձունս:

Սա կամաւ քո քրիստոս եւ թեւօք ամենազօր սուրբ հոգւոյն, եւ դասուրբ հրեշտակաց թռուցեալ եկաւորի ի լեռն վարագայ բնակիլ ի նմա:

Եկայք ժողովուրդք երկրպագեսցուք աստուածային սուրբ նշանիս. համբարձէք միաբան զձեռս ձեր ի սրբութիւն, եւ զբնակեալն ի սմա միշտ փառաւորեսցուք:

Քեզ, Քրիստոս, հաղթական և պատվական աստվածընկալ այս սուրբ նշանը Ընդհանրական Եկեղեցուն շնորհողիդ՝ միշտ օրհներգություն ենք մատուցում բարձունքներում:

Քրիստոս, սա Քո կամքով և Սուրբ Հոգու ամենահզոր թեւերով ու հրեշտակների դասերով թռավ եկավ Վարագա լեռան վրա բնակվելու:

Եկեք ժողովուրդներ, աստվածային այս սուրբ նշանին երկրպագենք, ձեր ձեռքերը միասնաբար բարձրացրեք սրբությանը և սրա մեջ բնակվողին միշտ փառավորեցեք:

Իբրև Եկեղեցի ու ժողովուրդ մենք կանհետանանք և կփոշիանանք այն ժամանակ միայն, երբ կորցնենք Քրիստոսի Սուրբ Խաչի հանդեպ ունեցած մեր նվիրումն ու հավատքը, մեր մայրենի լեզուն, մեր հայկական ոգին, մեր ավանդություններն ու մեր հոգևոր գանձերը: Ուրեմն, այս օրերին մանավանդ ամուր պահենք Հայ Եկեղեցին: Նրա տոները իմաստ կունենան, եթե մենք նվիրված հայ քրիստոնյաներ մնանք և քաջ գիտակցենք, թե այսօր, առանց Սրբություն Սրբոց Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի, ի սպառ կկորչի հայ իրականությունը: Սուրբ Էջմիածինը խորհրդանիշն է Հայ Եկեղեցու, իսկ հայ իրականությունը խորհրդանշող ձշմարիտ ոգին Հայրենիքն է: Որով առանց Սուրբ Էջմիածնի՝ չկա Հայրենիք և առանց Հայրենիքի՝ չկա Սփյուռք: Ամեն: